# Motion

# 1980/81:1665

**av Gunnel Liljegren m. fl.**
**om radio- och TV-programmen för invandrargrupper**

I bil. 12 till budgetpropositionen 1981 uttalar utbildningsministern att en ökad programverksamhet för vissa publikgrupper, såsom språkliga och etniska minoriteter, hörselhandikappade och synskadade, skall eftersträvas. Det betonas att i en ekonomisk situation, då noggranna prioriteringar mellan olika verksamheter är nödvändiga, speciella åtgärder måste till för att öka invandrarnas möjligheter till utbildning via radio och TV. Vidare framhålls att programföretagen inbördes bör komma överens om en viss specialisering av programmen, t. ex. för språkliga minoriteter.

Undersökningar visar att invandrarna hör till den trognaste radio- och TV-publiken. Med tanke på sändningstid och kvalitet tillfredställer utbudet i stort de anspråk som med dagens resurser kan ställas på minoritetsspråkprogrammen – med några undantag. Vissa justeringar i fördelningen mellan språkgrupperna kan dock vara befogade. Sändningstiden för invandrarprogram har under föregående budgetår utökats totalt, i riksradion med 356 timmar, i lokalradion med 325 timmar och i TV med ett egenproducerat finskt magasin en gång i veckan.

På senare år har bl. a. Föreningen Finska lärare i Sverige arbetat för att en sändare skulle sättas upp på Åland, som skulle göra det möjligt att ta in finska televisionsprogram i Stockholmsregionen. Kostnaderna härför är relativt blygsamma i jämförelse med den betydelse en sådan sändare skulle ha för den stora finskspråkiga gruppen i regionen.

De olika lokalradiostationerna har stor betydelse för etniska och språkliga minoriteter. Grupperna inom de olika regionerna är inte ständigt desamma och inte heller lika stora år från år; "äldre" invandrare blir svenskspråkiga, invandringen ändrar karaktär etc. Det kan finnas skäl att undersöka om inte nya grupper blir eftersatta vid fördelningen av programtid. Exempelvis i Malmö är såväl finländare som greker "gamla" minoritetsgrupper, medan den på senare år etablerade polska gruppen troligen har betydligt fler icke svensktalande medlemmar. Det borde därför avsättas resurser för polska sändningar där.

I Södertälje, för att nämna ännu ett exempel, har lokalradion inga sändningar på minoritetsspråk, trots att regionen Södertälje-Botkyrka har omkring 20 % invandrare. Sådana faktorer som att många assyrier/syrianer är analfabeter bör också beaktas, och Radio Stockholm, som Södertälje lokalradio sorterar under, borde som en konsekvens därav avdela resurser för sändningar på syriak i Södertälje.

I vissa fall kan det finnas skäl att fördela programtiden mellan olika

språkvarianter hos en nationell minoritet, och de jugoslaviska programmen borde, där praktiska skäl inte lägger hinder i vägen, fördelas mellan serbiska, kroatiska, slovenska och macedoniska – något som ofta påpekas av de berörda grupperna.

Radiolagens krav på opartiskhet och saklighet är särskilt viktiga i fråga om invandrarprogrammen, eftersom publikens möjligheter att ta del av andra program och annan information är begränsade. Så t. ex. kan de många jugoslaviska riksradioprogrammen (Dnevnik) som fällts eller kritiserats av radionämnden motivera en omprövning av programuppläggningen. Anmälningarna mot minoritetsspråkprogrammen tenderar över huvud taget att öka.

Radio och TV utgör en utomordentlig resurs för undervisning i svenska med samhällsinformation för invandrare. Engelskkurserna för vuxna i TV, Start, gav goda erfarenheter, och svenska för invandrare dels som fristående kurser, dels som komplement till annan undervisning borde kunna bli en framgång.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla att den ovan nämnda rekommendationen till samarbete de olika programföretagen emellan innebär en möjlighet att penetrera de problem som exemplifierats här, möjligheten att så rättvist som möjligt tillgodose minoritetsgrupperna efter deras skilda behov, en beredskap att möta förändringar i gruppernas storlek och sammansättning med programinsatser, ett nytänkande beträffande användningen av radio och TV i undervisningen i svenska med samhällsinformation och en ökad uppmärksamhet på innehållet i minoritetsspråkprogrammen.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen uttalar att programföretagen i sin gemensamma planering för program för språkliga och etniska minoriteter beaktar vad som anförts i motionen.

Stockholm den 27 januari 1981

GUNNEL LILJEGREN (m)

GÖREL BOHLIN (m) STEN SVENSSON (m)

PER-OLOF STRINDBERG (m)

GOTAB Stockholm 1981